



**Enskilda Högskolan
Stockholm**

**Flickor och pojkar i regeringens lagreform
- En kvalitativ innehållsanalys om hedersrelaterat
våld och förtryck**

Författare: Dunia Adel

Handledare: Emma Sundkvist

Examinator: Ulf Johansson-Dahre

Examensarbete i Mänskliga rättigheter, 15 hp

Hösttermin 2020

Mänskliga rättigheters programmet

Förord

Framför dig har du som läsaren en studie som är en C-uppsats inom ramen för Mänskliga rättigheters utbildning vid Enskilda högskolan i Stockholm. Jag hoppas att den studien ger dig nya perspektiv och väcker spännande tankar.

Jag vill rikta ett stort tack till alla som hjälpt mig. Ett stort tack till min familj som funnits där för mig, stöttat mig och pushat mig till att fortsätta. Ett stort tack till min handledare Emma Sundkvist för all hjälp, vägledning och inspiration under arbetets gång.

Dunia Adel

Stockholm 7 januari 2020

Abstract

Author: Dunia Adel

Title: Girls and boys in government reform

- A qualitative content analysis on honor-related violence and oppression

Supervisor: Emma Sundkvist

Assessore: Ulf Johansson-Dahre

The purpose of this study is to study with help of qualitative content analysis and code the government's bill on honor-related violence and oppression (2020) where the main point is to focus on how the government defines what it means to be a boy and a girl in an honor context, and what experiences and roles can differentiate between them.

The results of the study show that girls are victims of honor-related violence and oppression, the results showed that even though boys can become victims of honor-related violence, they are also perceived as perpetrators. The study shows that boys can have dual roles. The study shows that girls and boys are exposed to honor crimes, but the percentage difference differs as the girls are exposed to a greater extent than the boys. The conclusion is that the introduction of child marriage offenses that result in up to four years in prison, increased penalties for offenses with honor motives and travel bans to protect children from forced marriage or genital mutilation abroad is seen as something bright in Sweden's international commitment to human rights, as honor - related crime of human rights. It is most clearly seen against the rights of the child.

Keywords: Honor crime, arranged marriage, child marriage, genital mutilation.

Abstrakt

Författare: Dunia Adel

Titel: Flickor och pojkar i regeringens lagreform

- En kvalitativ innehållsanalys om hedersrelaterat våld och förtryck

Handledare: Emma Sundkvist

Examinator: Ulf Johansson-Dahre

Syftet med denna studie är att med hjälp av kvalitativ innehållsanalys studera och koda regeringens proposition om hedersrelaterat våld och förtryck (2020) där utgångspunkten är att lyfta fram hur regeringen definierar vad det innebär att vara en pojke och flicka i en hederskontext, samt vilka erfarenheter och roller som kan skilja dem emellan. Resultatet av studien visar att flickor är offer för hedersrelaterat våld och förtryck, resultatet visade att även om pojkar kan bli offer för hedersrelaterat våld så uppfattas de också som förövare. Studien visar att pojkar kan ha dubbla roller som både offer och förövare. Studien visar att både flickor och pojkar är utsatta för hedersbrottslighet men procentuellt skiljer resultatet åt då flickorna är utsatta i större grad än pojkarna. Slutsatsen är att införandet av barnäktenskapsbrott som ger upp till fyra år fängelse, straffskärpningsgrund mot brott med hedersmotiv och utreseförbud för att skydda barn från att tvångs gifta sig eller könsstympas utomlands ses som något ljust i Sveriges internationella åtagande om mänskliga rättigheter, då hedersrelaterade brottsligheten innebär kränkning av de mänskliga rättigheterna. Det ses mest ljust mot barnets rättigheter.

Nyckelord: Hedersbrottslighet, arrangerat äktenskap, barnäktenskap, könsstympning.

Innehållsförteckning

| | |
|--|-----------|
| 1. Inledning | 7 |
| 1.1 Problemformulering | 7 |
| 1.2 Syfte och frågeställning | 8 |
| 1.3 Disposition | 9 |
| | |
| 2. Bakgrund | 9 |
| 2.1 Bakgrund och förslag till lagen | 9 |
| 2.2 Centrala begrepp | 11 |
| 2.2.1 Heder och skam | 11 |
| 2.2.2 Våld i nära relationer | 12 |
| 2.2.3 Hedersmord | 13 |
| | |
| 3. Metod | 14 |
| 3.1 Metodval | 15 |
| 3.2 Tillvägagångssätt | 15 |
| 3.3 Primär- och sekundära material | 16 |
| 3.4 Validitet och reliabilitet | 17 |
| 3.5 Urval | 17 |
| | |
| 4. Tidigare forskning | 18 |
| 4.1 Rykten och dess konsekvenser | 18 |
| 4.2 Heder och kollektivet | 18 |
| 4.3 Arrangerat äktenskap/ äktenskapstvång | 19 |
| 4.4 Att vara flicka/ att vara pojke | 20 |
| 4.4.1 Att vara en flicka | 20 |
| 4.4.2 Att vara en pojke | 21 |

| | |
|--|-----------|
| 5 Teoretiska perspektiv | 21 |
| 5.1 Genusteori | 21 |
| 5.1.1 Genussystem | 22 |
| 5.1.2 Genuskontrakt | 22 |
| 5.2 Patriarkatet | 23 |
| | |
| 6 Resultat | 25 |
| 6.1 Patriarkala föreställningar | 26 |
| 6.2 Äktenskapsbrott | 27 |
| 6.3 Hedersvåld | 29 |
| 6.4 Könstympning | 30 |
| 6.5 Pojkar som förövare | 31 |
| | |
| 7 Analys och Diskussion | 31 |
| 7.1 Analys | 31 |
| 7.2 Diskussion | 34 |
| | |
| 8 Förslag på vidare forskning | 36 |

Källförteckning

1. Inledning

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som kränker och inskränker människors liv. Den kränker främst flickor och kvinnors liv men även pojkar, unga män och hbtq-personers grundläggande fri och rättigheter kränks. Därför väckte regeringen förslag om ett nytt brott, barnäktenskapsbrott som kan ge upp till fyra år fängelse, det blir olagligt att gå med på att barn ska ingå ett äktenskap eller äktenskapsliknande förbindelse. Regeringen förslog vidare en ny särskild straffskärpningsgrund som har sitt syfte i att om ett motiv till ett brott har varit att återupprätta eller bevara hedern ska det ses som en besvärande situation vid prövningen av straffvärdet. Regeringen gav också förslag också till ett utreseförbud som har som syfte att skydda barn från att ingå barnäktenskap genom att föras utomlands eller för att könsstympas. Att föra barn utanför Sverige ska vara straffbart där det strids mot utreseförbudet. Den 1 juli 2020 rekommenderas dessa lagändringarna i kraft. Propositionen bygger på ett fördrag mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna (SOU, 2020).

1.1 Problemformulering

Denna uppsats har i utgångs punkt att lyfta fram hedersproblematiken.

Både flickor men även pojkar blir utsatta i en hederskultur. Fadime, Pela, Sara är kända fall i Sverige inom hedersrelaterat våld men även Högsby fallet från 2005, där en pojken från en hederskultur som blev mördad av sin flickvänsfamilj är uppmärksammat. Motivet till mordet var för att flickan inte fick ha pojkvän för sin hederskulturella familj. Den 20 åriga pojken mördades genom ett stor antal knivhugg och genom att het olja hälldes över honom.

Verkligheten är att även pojkar blir drabbade i en hederskultur och det är inte alltid som dem är förövarna (SVT, Borglid, 2011).

Intresset i den här studien ligger i att studera flickors och pojkars situation i en hederskontext. Trots att även pojkar blir utsatts och kan vara offer för hedersrelaterat våld och förtryck är det oftast flickors erfarenhet som uppmärksammas. Flickor är utsatta på andra sätt än hedersmord, till exempel, sexuella övergrepp, misshandel, trakasserier eller tvångsäktenskap. Flickornas utsatthet uttalar inte sig alltid genom våld. Flickorna kan vara utsatta genom att ha starka reglerade tider, får inte vara ute sent, måste komma hem när lektionen är slut, inte får vara ute

med sina kompisar, de får vara med på idrotten, de är också tvungna att genomföra sysslor i hemmet. Flickorna kan råka ut för arrangerade äktenskap och tvångsäktenskap. Pojkarna är lite friare enligt polisen, pojkarna kan oftast få i uppgift att bevaka sina systrar eller kvinnliga kusiner eller kontrollera sina mammor. Pojkar kan bli dödade på grund av att de har annan sexuell läggning än det heterosexuella, men det kan också bli mördade om de är en pojkvän till en flicka som lever i en hederskultur, då Högsby fallet från 2005 (Polisen, 2020-19-08). Pojkar kan alltså både vara offer för och förövare till hedersrelaterat våld.

Det är viktigt att uppmärksamma båda flickor och pojkars utsatthet med tanken på att även pojkar blir drabbade av hedersrelaterat våld och förtryck och att pojkarna är underrepresenterade inom forskningen men att även flickor underrepresenteras eftersom de hamnar under tillhörande kategorin kvinnor, där fokuset ligger på kvinnor. Jag har valt att undersöka flickor och pojkars utsatthet genom regeringens proposition kring lagreformer om hedersrelaterat våld och förtryck.

1.2 Syfte

Syftet med denna studie är att med hjälp av innehållsanalys studera regeringens proposition om hedersrelaterat våld och förtryck (2020) där utgångspunkten är att lyfta fram hur regeringen definierar vad det innebär att vara en pojke och flicka i en hederskultur, samt vilka erfarenheter som kan skilja dem emellan. Min frågeställning lyder följande.

Frågeställning

1. Hur definieras flickors och pojkars erfarenheter, utsatthet och roller i relation till hedersrelaterat våld i regeringens proposition om ökat skydd mot hedersrelaterat brottslighet?

1.2 Uppsatsens disposition

I inledningen följer en redogörelse av inledning och problemformulering för hedersrelaterat våld och förtryck. Vidare belyses syftet med studien och dess undersökningsfrågor.

Andra kapitlet behandlar bakgrund för hedersrelaterat våld och förtryck, där det kapitlet behandlar en bakgrund om tillämpningen om förslag till lagen och centrala begrepp där en

djup förklaring ges. Denna kapitel kommer förhoppningsvis ge läsaren en djup och bred förståelse om hur hedersrelaterat våld och förtryck ser ut.

I kapitel tre behandlas metoden och redogör för det angreppssätt, den vetenskapssynen och det metodval som användes, tillvägagångssättet och vilka primära – och sekundära källor som användes för denna studie.

I kapitel fyra behandlas den tidigare forskningen. I kapitel fem behandlas den teoretiska perspektiven som ger en bred förklaring av genus teorin som en inledningsvis och avslutas med patriarkala strukturer.

Kapitel sex behandlar resultatet jag har fått fram från regeringens proposition om ökat skydd mot hedersbrottslighet.

En diskussion ges i kapitel sju för att koppla samman resultatet och mina teorier, det ges också en koppling till tidigare forskning. Resultatet jag kommer fram till kommer att diskuteras under detta kapitel. Diskussion delen ska även ta läsaren på en promenad genom vad som har skrivits i uppsatsen.

Slutligen ges ett förslag på vidare forskning och vad jag som forskare anser att det ska finnas mer forskning om i framtiden.

2. Bakgrund

Detta kapitel kommer att lyfta fram viktig och central bakgrund om begreppet heder samt tillämpningen och förslaget till lagen, sedan ett begrepps avsnitt kommer att ges lite längre ner.

2.1 Bakgrund och förslag till lagen

Sedan mitten på 1990-talet har hedersrelaterat våld och förtryck varit bemärkt i Sverige. Morden på Sara Abed Ali år (1996), Pela Atroshi år (1999), Fadime Sahindal år (2002) och Abbas Rezai år (2005) förde med sig uppmärksamheten om hedersfrågan i Sverige. Efter dessa händelsen har strategierna för att motarbeta hedersrelaterat våld och förtryck varit ett ämne för diskussion, och för att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck har regeringen sedan 2000-talet utfört flera åtgärder, arbetet började med att införa i handlingsplaner som har

syn på hedersvåld och förtryck, det var bland annat utgångspunkt för att bekämpa mäns våld mot kvinnor och våld i samkönade relationer samt hedersrelaterat våld förtryck. En handlingsplan för att främja ungas rättigheter om att förhindra dem för giftermål mot deras vilja. Genom lagstiftningen har även insatserna utförts. Äktenskapstvång, förberedelse till äktenskapstvång och missvisande äktenskapsresa, kriminaliserades den 1 juli år 2014. Stämplingen till äktenskapstvång kriminaliserades den 1 juli år 2016. Samtidigt som Sverige införde kriminaliseringen av äktenskapstvång togs även möjligheten för personer under 18 år att få ett tillstånd att gifta sig bort, som också kallas för äktenskapsdispens. Den första januari 2019 gällde dessutom styrkande regler där erkännandet av äktenskap som genomförts utomlands som barn är inräknade med in utan anknytning till Sverige, där det står om i lagen. Om vissa världsomfattande rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap, 1 kap. 8 a § (SOU 2020: 25-26).

Den 9 mars 2017 bestämde regeringen att ge en speciell utredare i uppdrag att granska om det finns behov av insatser i syfte att säkra ett skydd mot tvångsäktenskap, barnäktenskap och brott med hedersmotiv. Utredaren skulle bedöma värdet av bland annat tillämpningen av straffbestämmelserna om äktenskapstvång och missvisande till tvångsäktenskap och ta tillstånd till om det bör föras in en speciell straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv i 29 kap, 2 § brottsbalken samt trots ställningstagande i sak när det är fråga om en sådan straffskärpningsgrund, ska förslag lämnas in på hur ett sådant beslut bör utarbetas. Tilläggsdirektivet gavs den 29 juni 2017 utredaren uppdrag att även undersöka bland annat och ta ställning till möjliga åtgärderna att införa mer aktiva verktyg för att förebygga och stoppa att personer med anslutning till Sverige tvingas ingå äktenskap eller äktenskapsliknande förbindelse eller könsstympas utomlands. Utredningen kom att kallas "Utredningen om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv" och lämnades in december 2017. Därefter trädde skärpta regler den 1 januari 2019 för erkännande av utländska barnäktenskap i kraft (Förbud mot erkännande av utländska barnäktenskap, prop. 2017/18:288). Slutbetänkandet överlämnades av utredningen i augusti 2018 om Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet (SOU 2018:69). Propositionen som är studiens centrala källa bearbetar regeringen samtliga förslag som avlämnats i slutbetänkandet. Propositionen bygger på ett fördrag mellan regeringen, Centralpartiet och Liberalerna (SOU 2020: 23).

Riksdagen har offentligt meddelat att det bör importeras en speciell brottsrubricering för brott med hedersmotiv, samt en speciell straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv.

Riksdagen har även offentligt meddelat att en speciell brottskod för brott med hedersmotiv bör importeras. Vidare har regeringen under juli 2019 gett i uppgift åt en speciell utredare att analysera bland annat och ta ställning till om det bör importeras en speciell straffbestämmelse, med egen brottsbeteckning, som tydligt tar syn på hedersrelaterat våld och förtryck. Senast den 30 september 2020 skulle uppdraget redovisas (SOU 2020: 23).

2.2 Centrala begrepp

Denna del kommer behandla viktiga begrepp om heder som kommer att tas upp i uppsatsen. En förklaring till dessa begrepp kommer att ges för att ge läsaren ett fullt och komplett förståelse av det hela.

2.2.1 Heder och skam

För att förstå heder så måste man förstå skam, heder och skam. Begreppet skam är lösligare än begreppet heder. Skam kan vara att en flicka eller en kvinna som utsägs vara utan skam över att ha gjort något som går emot normen, något som hon inte skämdes över att göra, oftast brukar man säga att "hon har ingen skam över att göra det". Skam förknippas med en handling till skillnad från heder som är kopplad till en person, den är kopplad till hela personen eller en hel kollektiv. Skammen som genomsyrar samhällen på Medelhavsområdet och Mellanöstern är inte samma som heder. Tanken finns hela tiden och människorna där är väldigt rädda för att göra något skamligt, det finns i allas medvetande. Människorna som kommer från den kulturen beaktar människor runt sig för vad de säger eller tänker, det är människorna man har runt sig som tolkar allt en individ gör. *Kalam al-naas* som är den arabiska uttrycket som betyder folksnack eller people's talk, bevarar alla i ihållande rädsla och inskränker den personliga friheten (Johansson, 2005: 128).

Baiansovu menar med sin forskning att skam som är motivet bakom hedersrelaterat våld och förtryck. Inom alla mänskliga grupper oavsett gruppens kultur eller härkomst förekommer känslan av skam. Det är varierande från kultur till en annan hur starkt skam är men den framställer alltid till förhållande mellan den enskilde och kollektivet. Skam kan vara allt från att en familjemedlem inte lyckats komma in på en "lämplig utbildning" som familjen anser ger

status, inte väljer ett passande yrke, är en alkoholmissbrukare eller tar droger. Dessa handlingar gör att skam känslorna stiger (Baianstovu, 2017: 70).

Skam liksom vanheder och rykten grundvalarna i ett samhälle eller en kultur där heder överskuggar i vardagliga sociala förbindelsen. Skam kan leda till psykisk straff och i extrema fall leda till mord (Johansson, 2005: 127).

För att vara accepterad i en kultur eller ett samhälle, måste man följa normerna och reglerna, den acceptansen ges av omgivningen, familjen och släkten. Att ha en sexuell relation utanför äktenskapet är otillåtet, då en individs sexuella anses vara en stor vikt för hela familjen. Individens agerade avgör hela familjens heder, den avgör hela familjen och släktens rykte. Detta gäller kvinnor och flickor men även pojkar, männen är fria att göra hur det vill (Baianstovu, 2017: 69-73).

2.2 Våld i nära relationer

Våld i nära relationer är en av många handlingar som görs för att återupprätta heder och innebär en del. Det kan innebära bland annat att man utsätts för allvarliga hot, utfrysning, fysiska våld. Det kan också innebära att man utsätts för våldtäkt, och den är oftast en kombination av sexuellt och fysiskt våld. Frihetskränkningar kan det också innebära då man isoleras från familj, vänner och förbjudas från att vara delaktig vid sociala aktiviteter. Våld i nära relationer är inte bara våld i form av fysiskt våld utan det kan också innebära psykiskt våld, att vara ekonomisk utsatt eller att ens personliga ägodelar slås sönder eller förstörs (Baianstovu, 2017: 68).

Fysiska våldet kan vara olika typer av slag riktad offret, stryptag, knuffar eller kvävningförsök. Våldet kan vara riktad mot ögonen och näsan vilket gör att blåmärken kvarstår och detta gör det omöjligt för offret att dölja det för sin omgivning. Men oftast väljer gärningsmannen att angreppen ska svara omöjliga att synas och väljer delar på kroppen som inte är synbara för omgivningen (Ekström, 2009: 198).

Våldet i närrelationer finns i olika former, den finns som känslomässig otillbörligt utnyttjande, isolering och ordagranna kränkningar. Barnen, oftast pojken i familjen utnyttjas genom att ha kontroll på kvinnorna i hemmet för att sedan berätta till pappan. Det är mamman och systrarna som kontrolleras men det kan också vara andra kvinnliga kusiner som pojken

har i uppgift att kontrollera och vakta. Dessa uppgifter kan vara allt från att se vad kvinnorna gör till att kontrollera hur systrarna och kusinerna beter sig på skolan, ifall de pratar med en kille eller är högljudda för exempel. Kusinerna kan ibland orsaka stora problem för både flickan/ kvinnan och hennes familj genom att pojken eller mannen som har i uppgift att kontrollera kan hitta på rykten om han får i tanken att "förstöra" kusinens liv. Pojken/ mannens ord väger mer än kvinnan/ flickans ord, även om hon inte har gjort något så räcker det med att folk runt om kring har börjat snacka om henne och hennes familj (Westerstrand, Jenny. 2017: 216–227).

2.3 Hedersmord

En handling som har i syfte att upprätta familjens heders som har gått förlorad är hedersmord. I samhällen eller kulturer där hedersmord praktiseras kunde kvinna eller flicka med sitt beteende kan dra skam över sin familj och hela släkten, som straff och för att upprätta hedern som gått förlorad är hedersmord den alternativet som gäller. Det mest allvarliga sättet att dra skam över hela familjen är att ha ett sexuellt relation utanför äktenskap. Dem närmaste männen i familjen, liksom bror eller pappa får i uppgift att återupprätta familj hedern genom att straffa den skyldiga kvinnan. I vanligaste fallen får mindre bröder den uppgiften för att säkra mindre fängelsestraff. Oftast vill den utvalde pojken inte göra det men blir tvungen av sina äldre manliga syskon eller kusiner och pappan. För att familjens heder ska återupptas på bästa sätt ska det vara kort tid mellan att den skamlösa ingripandet ägt rum tills straffhandlingen fullföljt (Johansson, 2005: 128).

När det handlar om kärleksrelationer mellan två unga ogifta par har hedersmord inte alltid varit det aktuella sättet att upprätta familjens heder (Johansson, 2005: 128). Den bästa lösningen har oftast varit att låta dem unga paret gifta sig. Detta gör att hedern inte behöver återupprättas då varken flickan eller hennes familj förlorar sin heder. I dessa kontexter blir heder en fråga som omnämner pojkens familj och flickans familj tillsammans (Johansson, 2005: 129).

Enligt normerna, reglerna inom den hederskulturella samhällen ska flickans far, farbror, bror eller kusin döda även personen som har inlett relation med deras dotter. Detta leder till att pojkens familj måste återupprätta sin heder genom att straffa gärningsmannen med att döda den, eller ibland går dem på en annan familjemedlem ur flickans familj, men offret måste vara

en man. För andra gången leder det till att flickans familj måste återupprätta hedern genom att mörda ytterligare en eller fler män ur pojkens familj. I generationer kan sådana handlingar pågå då det är helt vanligt förekomna med många dödsoffer som resultat. Eftersom kvinnorna anses vara svagare och mindre värda än männen så är det bara män som blir föremål för hämnd. Detta betyder, för att återupprätta heder ska det vara en man, att döda en kvinna ur gärningens familj räknas inte in som återupprättande av heder. Den uppgiften är endast för männen men i vissa enstaka fall kan kvinnor döda i hedersnamn (Johansson, 2005: 129-132).

Professor Wikan skriver att hedersmord inte är förknippade med någon religion, den är förkomlig inom alla religioner. Kulturen och samhället är det som avgör om en kvinna som vanhedrat sin familj ska straffas med att dö eller om hon får överleva (Wikan, 2004: 80). Johansson skriver att hedersmord egentligen inte hör hemma till någon religion, till etnisk grupp eller till någon speciell kultur. Han menar att den förekommer i alla samhällsklasser, bland många kulturer, nationer och bland stora världsreligioner runt om i världen. Både landsbygdsbefolkning och analfabeter anser bättre att döda i hedersnamn men det gör även välutbildade och urbaniserade människor som föredrar att döda en familjemedlem som de anser fläckat ner familjens heder. Heder förekommer i Mellanöstern men även bland muslimer som lever i Nordafrika, Central och Sydasien. Dock sker inte morderna i Indonesien som är muslimernas största land, morderna förekommer inte heller i Bosnien eller USA (Johansson, 2005: 127).

3. Metod

Under detta kapitel kommer jag att presentera vilken metod jag har valt att använda till min studie. Denna studie kommer att baseras på kvalitativ innehållsanalys där primärmaterialet är regeringens beslut om hedersrelaterat våld och förtryck (2020). Jag kommer att göra det genom att analysera hur regeringen tagit till ställning att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck riktade mot barn. Genom att göra det kommer jag att undersöka hur flickors och pojkars erfarenheter, utsatthet och roller i relation till hedersrelaterat våld definieras i regeringens proposition om ökat skydd mot hedersrelaterat brottslighet. Under följande avsnitt kommer jag att presentera metodens utmaningar samt hur jag har gått tillväga för att hantera dem.

3.1 Metodval

Uppsatsens syfte är att analysera hur regeringen tagit till ställning för att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck som är riktade mot barn, därefter ska en beskrivning definieras utifrån statlig utredning för att undersöka flickors och pojkars utsatthet om hedersvåld. Eftersom jag riktade genomförandet till en ensidig tolkning av materialet för att hitta underliggande, dolda budskap och mönster, passade kvalitativ innehållsanalys bra in. Jag valde specifikt att utgå från kvalitativ innehållsanalys med tanken på att metoden enligt Göran Bergström och Kristina Boréus (2005, s. 45, 84). är användbar för att kunna analysera makt, kategorier och mönster i större texter exempelvis utredningar, lagen, brottsbalken och debattartiklar m.m.

Graneheim och Lundman (2004) skriver i sin bok att inom kvalitativ innehållsanalys det finns begrepp som är meningsbärande enheter, meningskondensering, kodning, kategorisering och tema. Med meningsbärande menas enheter som är den viktiga delen som finns i texten, den informationen som är relevant för studiens syfte och frågeställning. Vad som menas med meningskondensering är att korta ner meningsbärande enheter för att det ska vara lätt att hantera utan att det viktiga innebörden av texten går att förlora. En kod betyder att namnge kondenserad meningsenhet. Kategorisering betyder att flera koder som tillhör liknande innehåll placeras under samma kategori där en kod inte ska hamna i flera kategorier. Under kategoriseringen kan man lägga märke till att det finns rangordnade relation mellan kategorierna då det blir sannolikt att dela dem i underkategorier. Den röda tråden är ett tema som finns med i alla kategorier, den dolda eller den tolkande delen (Graneheim & Lundman 2004: 105-112).

Jag valde att utgå från en kvalitativ innehållsanalys då uppsatsen vill synliggöra hur flickors och pojkars utsatthet om hedersvåld definieras utifrån statlig utredning därför använde jag mig av en metod som på ett mer öppet sätt kunna söka efter tema och kategorier (Bergström & Boréus, 2005: 91).

3.2 Tillvägagångsätt

Jag sökte på regeringskansliets hemsida. Regeringskansliet har tillgång till många rapporter, utredningar och propositioner. Mina sökning ord var: hedersrelaterat våld och förtryck, flickor och pojkar. Begreppen jag sökte på, på sökknappen var: pojkar, flickor och hedersrelaterat

våld och förtryck. Jag fick 110 träffar. Jag fick fram många rapporter och propositioner, men jag valde att utgå från en proposition som skulle besvara min frågeställning, Regeringens proposition 2019/20:131, Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet. Just den propositionen valdes eftersom en bakgrund om tillämpningen och förslag till lagen finns förklarad samt hur flickor och pojkar definieras. Den propositionen är från 2019/2020 vilket betyder att den är ganska ny, informationen och all undersökningar som gjorts är nya, detta gör att den är mest trovärdigt och relevant för att besvara min frågeställning. Det första steget var att läsa propositionen nog för att bekanta mig med den. Jag transkriberade materialet för att sedan läsa om den flera gånger, detta ledde till att jag fick en helhetsbild av vad det stod i propositionen. Därefter togs koder ut på ett metodisk sätt, det bereddes genom att stryka under meningar som var kopplade till mitt syfte. Av kodningen som gjordes uppstod fem olika tema/kategorier. Kategorien gjordes efter vad dem handlade om. Teman/kategorin namngavs, dessa kategorier är "patriarkala föreställningar", "äktenskapsbrott", "hedersvåld", "könsstympling", "pojkar som förövare". Betydelsen av kategorierna beskrivs i texten där även citat är inskrivna från regeringens proposition om ökat skydd mot hedersvåld.

3.3 Primär- och sekundär källa

Denna avsnitt kommer presentera val av insamling av källorna till primärdata och sekundärdata.

Till primärdata är data som forskaren själv samlar in för att besvara uppsatsens syfte. Till den har jag utgått från regeringens proposition från 1 juli 2020 (SOU 2019/20:131) Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet. Jag har valt den propositionen att utgå ifrån för att nå mitt syfte att undersöka hur regeringen definierar pojkar och flickors utsatthet och erfarenheter av hedersvåld.

Den sekundära data gäller fakta och information som finns dokumenterat om ett visst fenomen som vetenskapliga artiklar, böcker, litteratur och elektroniska informationsskällor. För att finna kvalificerad information om hedersrelaterat våld och förtryck användes sökkatalogen Libris samt söktjänsten Google. Databasen Libris användes främst för att finna artiklar på vetenskaplig och rapporter som grund som ett tillägg och förtydligande till litteratur som jag använde. För att finna artiklar och pressmeddelande med anslutning till undersökningar och hur allmänheten ser på hedersrelaterat våld och förtryck användes Google..

Teorin som användes till min studie är genus teori om patriarkala strukturer. Teorin hämtades främst ur litteratur om genusperspektiv.

3.4 Validitet och reliabilitet

Kvalitativ textanalys kräver forskarens egna tolkningar gör att det kan skapa ett reliabilitetsproblem som är kopplat till intersubjektivitet, det betyder att ifall det är möjligt för en rad olika forskare att få samma resultat om undersökningen utförs på samma sätt igen. För att besvara kritiken kan det påstås att begäran på intersubjektivitet inte kan vara lika högt på en kvalitativ textanalys eftersom metoden avvisar idén om ett neutralt observationsspråk (Bergström & Boréus, 2005: 35). Med det menar jag att det inte är alltid efterfrågat med intersubjektivitet i kvalitativa undersökningar. För att sträva efter klarhet har jag varit noggrann med genomgången av teorin för att läsaren ska veta från vilka perspektiv som arbetet är genomförd.

Mot kvalitativ forskning finns det en annan kritik då det menas att resultatet inte går att generalisera. Kvalitativ forskning kan vara anpassad åt så kallad analytisk generalisering. Detta betyder att resultatet återges till allmänna teoretiska ramverk och begrepp istället för människor, tider eller situationer (Ahrne & Svensson, 2015: 27; Bryman, 2008: 369). I min analys har jag arbetat efter att återge uppsatsens resultat till större teoretiska samband samt arbetat med att visa hur resultatet stämmer överens med teorier och tidigare forskning.

3.5 Urval

Jag valde att utgå från en rapport från regeringskansliet. Jag valde den propositionen eftersom det beskrivs väldigt omfattande om hedersrelaterat våld och förtryck. Den proposition jag valt att fokusera mig på är från 2019/2020. Syftet med denna studie är att undersöka hur flickors och pojkars erfarenhet beskrivs och definieras i regeringens proposition om ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet.

4. Tidigare forskning/ Kunskapsläge

I detta kapitel kommer jag ge en inblick i det aktuella kunskapsläget på området. På området hederskultur är Elden och Unni Wikan de aktuella forskarna, Astrid Schlytter är forskaren inom arrangerade äktenskap och pojkarnas roll som är aktuell. Jag kan kortfattat konstatera att det finns mer skrivet om flickor i en hederskontext men det finns även skrivet om pojkar.

4.1 Rykten och dess konsekvenser

Elden ger en förståelse för heder med utgångspunkt i ett konstruktivistiskt och feministiskt perspektiv med sin avhandling: *Heder på liv och död: våldsamma berättelser om rykten, oskuld och heder* (2003). Utifrån intervjuer hon genomfört med flickor från hederskulturer framfördes att det centrala i flickornas liv är att hur en kvinna/ flicka håller sig till krav från omgivningen på att vara oskuld på bröllopsnatten. Kvinnan/ flickan tänker dessutom hela tiden på sitt rykte för att inte vanhedra sin familjs heder (Elden, 2003: 16). Med kontroll, hot och våld i heders namn menar Elden att dem ofta tolkas utifrån en uppfattning för kulturer som motsatser. Elden använder däremot en konstruktivistiskt anlag där kultur inte är något stillastående utan den skapas och omformas hela tiden, samt en feministisk uppfattningen där våldet hållas levande, lagligt berättigas och förklaras med hedersbegreppet. Männens skillnad från kvinnor riskerna inte få dåligt rykte på samma sätt, detta gör att Elden förstår heder som genusbestämt.

4.2 Heder och kollektivet

Professor Unni Wikan som förklarar i sin bok: *En fråga om heder* (2004) med utgångspunkt i bland annat rättsfallet Fadime. Kvinnans sexualitet är centralt kopplad till mannens heder i en hederskultur. Hon förklarar betydelsen av begreppet heder. Eftersom hela familjen har samma heder så är hedern kollektiv. Hon menar även att heder har man om man följer hederskolan, den samling av regler som omnämner heder. En persons heder avgör av omvärldens syn på den, det är alltså inte personens egna moraliska kvaliteter som är intressant. Wikan skriver också att skam inte är motsatsen till heder utan skam kan förekomma i grader och den kan leda till att en person blir "hederlös" då heder antingen man har eller inte (Wikan, 2004: 50-73).

4.3 Arrangerade äktenskap/ äktenskapstvång

En annan professor är Astrid Schlytter (2004) som har forskat och skrivit om ämnet arrangerade äktenskap och tvångsäktenskap. Schlytter (2004: 16) skriver att ett arrangerat äktenskap är när andra person än dem som ska gifta sig bestämmer vem de ska gifta sig med, oftast är det släkten, farbröder, bröder eller pappan som i detta fall arrangerat äktenskapet. Paret som ska gifta sig ska inte bestämma något i det. Detta gäller även pojken eller mannen som ska gifta sig. Tvångsäktenskapet skiljer sig däremot från arrangerade äktenskap då tvångsäktenskap sker emot parternas vilja. Paret får inte tycka, bestämma eller yttra sig och även här gäller det pojken eller mannen som ska tvångsgifte sig. I praktiken är det svårt att kunna skilja mellan tvångsäktenskap och arrangerad äktenskap. Egentligen skiljer arrangerat äktenskap sig inte så mycket åt från tvångsäktenskap då det hela ligger på att flickan eller kvinnan som ska gifta sig ska vara oskuld samt att hon inte får bestämma vem hon vill gifta sig med. Skillnaden mellan arrangerat äktenskap och tvångsäktenskap är med andra ord påhittad då båda egentligen kretsar runt samma normer, enligt Schlytter (2002: 19).

I Sverige förekommer arrangerade äktenskap bland flera kulturella grupper men den praktiseras heller inte av alla dessa grupper (Schlytter, 2004: 34-45). Enligt Schlytter är arrangerat äktenskap inte kopplad till någon specifik religion. Den traditionen berör både flickor och pojkar men för flickor spela det större roll eftersom det är flickans oskuld som är det centrala i traditionen vilket leder till att flickan oftast är mer utsatt och kontrollerad (Schlytter, 2004: ibid). Schlytter lägger tonvikt vid att även pojkar berörs. Däremot väljer hon att belysa utsattheten som utgångspunkt vilket leder till att pojkarna underrepresenteras och lämnar frågan på hur och i vilken grad pojkarna berörs observerad.

Vidare presenterar Schlytter (2009: 35-56) en studie som har utgångs punkt på domar av LVU ärenden där vårdande har uppdaterats på grund av brister i hemförhållandet. Denna studie består av 17 ärenden som behandlar flickor och 11 ärenden som behandlar pojkar. Av alla domar är det bara en pojke som har bedömts för att ha blivit utsatt för hedersrelaterad kontroll och bestraffning (Schlytter et al. 2009: ibid). Det är därmed betydligt fler flickor som i sina LVU utredningar berättar att pojkar utsätts för så kallad hjärntvättning och hotas med bekräftelser. En sanktion kan vara att pojken skickas iväg till hemlandet som ett insats för att den inte följer hedersrelaterade normerna eller att pojken brister i att kontrollera och bestraffa sina systrar och kvinnliga anhöriga (Schlytter et al. 2009: ibid). Schlytter menar att pojkar har

en dubbel utsatthet och betonar att det är en svår situation som pojkarna befinner sig i då de är drabbade av restriktioner och sanktioner från familjen och släkten om de inte följer hederskontextens normer samtidigt som det betyder att de går emot samhällets lagar och normer (Schlytter et al. 2009: ibid).

Rexvid & Schlytter (2012) skriver att män och pojkars roll i hederskontexter överglänses oftast av flickors och kvinnors betydande offerroll. Men allt mer med tiden har män och pojkars roll som offer men också som förövare börjat läggas märke till och åtgärder riktade till målgrupper har börjat markeras. Män och pojkar som är offer för hedersrelaterat våld och förtryck ska också erbjudas hjälp och stöd (Rexvid & Schlytter, 2012: 115-118).

4.4. Att vara flicka/ att vara pojke

Både flickor och pojkar drabbas av en hederskultur. Hedersrelaterat våld och förtryck drabbar både könen. Pojkarna är lite friare än flickorna men kan råka ut för lika mycket utsatthet. Både flickor och pojkar kan råka ut för arrangerad äktenskap och tvångsäktenskap. Både flickor och pojkar kan utsättas för rykten som dem kan straffas för, båda kan bryta mot familjen eller gruppens normer som gör att dem också bestraffas (Wikan, 2003: 89).

4.4.1 Att vara en flicka

Flickor kan drabbas av hedersrelaterat våld och förtryck efter att ha förlorat sin oskuld eller vid misstanke om det (Polisen, 2020-19-08). Hederstänkande framträds starkt av en stark oskuldsnorm. Flickorna förväntas vara/ skall vara blygsamma och respektfulla men framför allt vara oskuld på sin bröllopsnatt. Detta leder till stora och allvarliga konsekvenser där flickors liv vars grundläggande fri- och rättigheter kränks och förminsas genom att deras liv har ett begränsad utrymme. Vad som är viktigt för familjen och släkten är vad flickan sägs ha gjort inte vad hon i praktiken faktiskt gjort eller inte gjort. Med andra ord är vad omgivningen som avgör hur en flicka är med bara ord. En flicka kan utsättas för hot och våld om hon vanhedrar familjens heder, genom våld och hot kan hedern återupptas men i extrema fall kan hedersmord förekomma. Flickor kan råka ut för hedersrelaterat våld och förtryck av ett rykte, ett rykte som sägs vara att flickans sagda beteende drar skam över hela familjen. könsstympning är också ett typ av hederövergrepp som har i syfte att genom fysiskt övergrepp på flickor kontrollera deras kroppar samt för att också begränsa deras sexualitet. Det handlar

också om att se ifall flickan bevarar sin oskuld innan giftermålet. I en hederskultur är flickans sexualitet som är familjens heder (TRIS, 2020-02-12).

4.4.2 Att vara en pojke

Det finns fem olika kategorier som pojkar utsätts för inom hedersrelaterat våld och förtryck. Den första är när en pojke med en etnisk bakgrund blir tillsammans med en flicka från en stark patriarkal familj som tillhör en annan etnisk bakgrund. Pojken riskerar i detta fall att utsättas för våld från flickans familj, flickans familj i detta fall upprättar sin heder genom att straffa pojken. Precis som fallet från 2005, Högsby (SVT, Borglid, 2011). Den andra kategorin är när pojkar i familjen, bröderna för exempel har ett tungt ansvar genom att övervaka och kontrollera sina kvinnliga anhöriga riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck (Westerstrand, Jenny. 2017: 216–227). Den tredje kategorin är pojkar med homosexuell läggning riskerar också att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck (Polisen, 2020-19-08). Den fjärde kategorin är pojkar som inte vill gifta sig när familjen arrangerar äktenskap, de riskerar också att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck (Schlytter, 2004: 16). Den sista kategorin är för pojkar som lämnar familjens religion eller trostillhörighet, dessa pojkar riskerar också att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck (Wikan, 2004: 87).

5. Teoretiska perspektiv

Som teoretiska perspektiv för denna studie har jag valt ut genusteori om patriarkala strukturer, valet av den typen av teoretiska perspektiven ligger i grund till att få en förståelse av flickors och pojkars roll i en heders struktur.

5.1 Genusteori

Genus kommer i första början från det engelska konceptet *sex and gender*. Sex betydelse står för biologiska könet. Gender betydelse står för det sociala könet. Det svenska genus är begreppsmässigt för båda sex and gender. Personens genus utformas i ömsesidigt med andra människor (Svensson, 1997: 58).

Genus är en sortering mellan kvinnor och män, det berör även det mesta runt omkring dem. Genus hjälper oss att dela in och forma samhället där den genom förändras mellan tid och kultur. Beroende på kön behandlar vi människor olika. Därför fungerar genus som en

självuppfyllande uppenbarelse. En inlärningsprocess för oss är manligt och kvinnlighet, det är något vi lär oss och föräldrar, förskola, skola och relationer medverkar i att stärka den uppfattningen (Josefsson, H, 2005: 39).

5.1.2 Genussystemet

Yvonne Hirdman som är en genusforskare för att förklara hur kvinnlig och manlig underordning hänger samman utvecklade hon ett verktyg som kallas för genusystemet. Människorna placeras i kön i alla kontexter efter två grundsatser enligt den teorin. Första grundsatserna är köns utmärkande, och det är handlingar och värderingar. Andra grundsatserna är det som män gör norm för alla människor. Genuskontrakten är grunden för genusystemet. Teorin framställer på ett enkelt och vetenskapligt lämpligt sätt hur köns segregationen fungerar och hur den frambringar maktskillnader. Teorin gör tydligt människans framställande till maskulint och feminint genus, den gör även tydligt den manliga normens hegemoni där kvinnor blir uteslutande och männen blir normalitetsmall. Genusteorin brukas för att dra maktansändena mellan manligt och kvinnligt till sin kant. Den visar hur maktansändena är infogad i genusystemet, och att maktprocesser vidmakthåller och reproducerar sortering av kön där kvinnorna blir placerade i sekundära positioner. Genusystemet är ordningssammansättning av kön, ett sammansättningsbegrepp där logiken anger: dikotomin, manligt och kvinnligt bör inte ihop blandas. Hierarkin, mannen är normen, männen är människor och består av normen för det normala och allmänt tillämpliga (Hirdman, Y, 1988: 7).

5.1.3 Genuskontrakt

Under genus teorin, ingår något som kallas för genuskontrakt. Alla samhällen omfattar olika kontrakt mellan könen. Dessa kontrakt är osynliga genuskontrakt som existerar mellan kvinnor och män, och detta innebär att den ena parten har i uppgift att definiera den andra parten med hänsyn till sitt genuskontrakt (Hirdman, 2001: 123).

De osynliga genuskontrakten har tre grunder som den kan delas in i. Den första är den kulturella nivån och inom den existerar en idealt typ relation mellan könen det talas om i olika tolkningar om hur mannen och kvinnan ska vara. Den andra är de konkreta genuskontrakten, dem förekommer i arbetsindelning mellan män och kvinnor, i interaktionen mellan könen på den sociala integrations nivån. Den tredje och sista är äktenskapskontrakten, Hirdman menar

att de osynliga kontrakten är så tydliga ibland att de påminner oss om konkreta äktenskapskontrakt (Hirdman, 2001: 133).

Genuskontrakten åskådliggör konkreta uppfattningar i olika områden om hur män och kvinnor ska vara mot varandra, det kan vara i arbetet: hur män och kvinnor ska framföra sig. I språket: vilka ord och begrepp som är tabu för vem i kärleken: vem som ska vilseleda vem. I utseendet: vilka kläder männen och kvinnor är tillåtliga att bära. Genuskontrakten förflyttas från ena generationen till den andra, den förflyttas från fadern till sonen, från modern till dottern. Detta leder till att genuskontrakten hålls levande (Hirdman, 2001: 134).

Genusteorin är relevant för min studie då genusteorins utgångspunkt är att sortera in kvinnor och män samt utifrån sorteringen behandlas dem, detta tas upp i min studie hur fördelningen mellan flickor/kvinnor och pojkar/män sker i en hederskultur där hela min undersökning går ut på att definiera skillnaden på hur skillnaden tas upp i statliga utredning mellan flickor och pojkar om hedersrelaterat våld och förtryck.

Genussystem är en fortsättning till genusteori som också passar bra in till min studie.

Genussystem syftar till ordningssammansättning av kön, den frambringar maktskillnader.

Teorin gör tydligt människans framställande till maskulint och feminint genus. Detta går in i min studie då människans framställande till maskulint och feminint genus tas upp i en hederskultur båda i bakgrundsdelen och tidigare forskningen. Genuskontrakts utgångspunkt går ut på uppfattningar i olika områden hur flickor/kvinnor och pojkar/män ska vara mot varandra, hur de ska bete sig i arbeten men även i äktenskapet. Detta lyfts upp och genomsyrar hela mitt arbete då det tas upp i både bakgrundsdelen, tidigare forskningen men även i regeringens proposition och resultatet. Båda genussystem och genuskontrakt går in i varandra med genusteorin därför som de också lyfts upp.

5.2 Patriarkatet

Patriarkat är ett centralt begrepp inom genusvetenskap som tyder på ett system där männen besitter den politiska och ekonomiska makten. För att förstå hur ojämställdhet skapades och hållas levande i dagens samhälle är kunskapen om patriarkat och patriarkala strukturer inom genusvetenskap som beskriver och analyserar det. Patriarkala sammansättningar kan i genusvetenskaps ingångspunkt säga ha starkt påverkan i olika samhällsstrukturer. Men enligt en rad olika teorier inget som står ensamt för att bestämma över en persons position bland familjen eller i samhället (de los Reyes, 2014: 9-30).

Boken *Sexual politiken* skriven av Kate Millett där hon definierar politik som sådana relationer som har utgångspunkt i en maktstruktur, anordningar som betyder att en grupp av människor styrs av en annan (Millett, 1970: 32). Med detta menar hon att relationen som binder könen samman måste bli tydlig som ett förhållande som kategoriseras av dominans och lydnad, att männen sedan födelsen har rätt att bestämma över kvinnorna. Enligt Millett är det en del av vår samhällsordning som är mer fast och motståndskraftigt än någon annan segregation i samhället och att hur mycket än det är nedvärderande så står den sexuella dominansen som den "kanske" mest behärskande idéläran i hela vår kultur och ger den det mest fundamentala maktbegreppet. Detta bevisar att vårans samhälle precis som andra samhällen genom historien är ett patriarkat (Millett, 1970: 32).

Enligt sociologen och professorn inom hedersfrågan Sylva Walby är patriarkatet ett system av sociala strukturer och tillämpningar i hur män dominerar, utnyttjar och förtrycker kvinnor. Hon menar dock att inte alla kvinnor som befinner sig i en underordnad position samt att inte alla män som befinner sig i en överordnad position. Därefter menar Walby att patriarkatet består av sex stycken mönster (Walby, 1990: 20-21).

Den första är patriarkatet i hushållet, där hon menar att kvinnan är den som tar hand om hemmet och hushållssysslorna, detta uppstår som speciellt när kvinnan inte har eget avlönat arbete som detta utnyttjas av mannen. Den andra är patriarkala relationer till ett avlönat arbete. Kvinnor uteslutas från ett bra jobbförhållande och segregeras till sämre jobb som inte har samma status som männen vilket leder till att det kräver mindre färdigheter med mindre löner. Den tredje är att staten i sig är patriarkal, staten beskrivs av strid och inte en monolitisk enlighet så understöds patriarkala intresse i både policy och i utföranden. Den fjärde är att kvinnor upplever rutinmässigt manligt våld. Det är konsekvent och legaliserat av staten då den inte går till aktion med undantag av extrema fall, så som våldtäkt, kvinnomisshandel, sexuella trakasserier etc. Den femte är patriarkatets relation till sexualitet. Enligt Walby består denna struktur av tvångsmässiga heterosexualiteten och den består även av sexuella dubbelmoralen, med detta menar hon att kvinnor inte har samma sexuella frihet som männen. Den sjätte och sista är patriarkala kulturella institutioner. Den innebär synen på hur en kvinna bör se ut, hur hon bör vara samt hur hon bör bete sig, redogöras för inom olika kulturella kontexter så som utbildning, religion och media (Walby, 1990: 20-21).

Sanningen att kvinnor har börjat komma ut i arbetet och det att löneskillnaden mellan kvinnor och män precis som utbildnings skillnaden mellan kvinnor och män har inte gjort att

patriarkatet är avskaffad utan att den har ändrat form. Walby tar sedan om den offentliga och den privata patriarkatet. Hon menar att det privata patriarkatet kategoriseras av att hushållssysslorna och produktionsförhållanden är det som i första plats trycker ner kvinnor. Däremot är det offentliga patriarkatet strukturerna kring arbete och staten som trycker ner kvinnan (Walby, 1990: 20-21).

Patriarkala sammansättningar kan i genusvetenskaps ingångspunkt säga ha starkt påverkan i olika samhällsstrukturer. Patriarkatet är en teori lika som genusteorin genomsyrar hela mitt arbete då under många rubriker tas patriarkala familjer och strukturer upp. Denna teori valdes eftersom i en hederskultur är en av hedersnormerna det patriarkala som enligt forskare består av sex stycken mönster, som förklaras punkt för punkt här ovan. Den patriarkala strukturen, hur den med hjälp av familjen, släkten eller omgivningen bestämmer över en individs liv.

6. Resultat

Denna del av uppsatsen kommer att behandla min resultat där jag besvara hur flickor och pojkar definieras i propositionen om ökat skydd mot hedersrelaterat våld och förtryck (2019/2020).

Regeringens proposition om ökat skydd mot hedersrelaterat våld och förtryck tar upp undersökningar från statliga och icke-statliga organisationer som fick i uppdrag att undersöka hedersbrottslighet på flickor och pojkar. De som varit berörda i undersökningar var migrationsverket som fick i uppdrag att ta reda på hur många barn som gift sig utomland. TRIS hade i uppdrag att undersöka vanligheten av våldsutsatthet bland ungdomar i Uppsala där fokuset lades på hedersrelaterat våld och förtryck år 2018 genom att ungdomarna skulle besvara enkätundersökning. Länsstyrelsen hade i uppdrag att driva stöd via samtal där rådgivning gavs till yrkesverksamma i ärenden som berör barn och vuxna som riskerar eller är i en situation där de utsätts för hedersvåld. Socialstyrelsen fick en nationell uppdrag att lägga en kartläggning för att se andel könsstympade. Samma undersökningar delades ut till flickor och pojkar men resultatet visar två olika erfarenheter. Flickors erfarenhet skilde sig från pojkars då procentsiffrorna inte var samma. Även erfarenheten mellan flickor och pojkar skilde sig åt då pojkar ansågs som förövare i en av undersökningarna och att flickor upplevde våld i en annan undersökning. Propositionens material utgår från ovan nämnda

undersökningar som jag har valt att ta med eftersom det är de som lagreformen grundar sig på.

6.1 Patriarkala föreställningar

Den kategorin visade resultat från propositionen där flickors och pojkars erfarenhet om patriarkala föreställningar togs upp, resultatet visade att båda flickor och pojkar är drabbade.

Propositionen om ökat skydd mot hedersrelaterat våld och förtryck visade att flickors erfarenhet om hedersbrottslighet drabbar deras liv, där livet begränsas och utsätts för påtryckningar samt våld som avser till att bevara familjens kontroll över individen.

Hedersrelaterat våld och förtryck är sammankopplat till hedersnormer som frambringar starka patriarkala föreställningar. De patriarkala idéerna tar sig uttryck i kontroll av flickor och kvinnor som drar ut sig från begränsningar i vardagen där flickors erfarenhet visade att dessa begränsningar berör klädsel, umgänge och rörelsefrihet till begränsningarna i val av utbildning, äktenskap, äktenskapsskillnad och arbete. I extrema fall kan hedersnormerna leda till oroande brottslighet så som hot om våld, våld och mord. För flickor och unga kvinnor som inte följer hedersnormerna kan följderna bli väldigt allvarliga.

Med hedersrelaterat våld och förtryck avses att människor, främst flickor och kvinnor men även pojkar och män, begränsas i sina liv och utsätts för påtryckningar och våld som syftar till att upprätthålla familjens kontroll över individen (SOU 2020: 24).

Det framkommer i regeringens proposition att pojkar och unga män blir utsatta för hot, kontroll begränsningar och äktenskapstvång, som har sin förutsättning i hedersrelaterade normer. I stor omfattning förväntas pojkar också kontrollera sina systrar eller andra kvinnliga släktingar. I detta fall är pojkar och unga män offer för hedersrelaterat våld och förtryck. När pojkar och unga män förväntas kontrollera sina systrar och kvinnliga kusiner gör det dem till offer då pojkarnas liv i det fallet begränsas och all fokus ligger på att de ska vara kontrollanter.

6.2 Äktenskapsbrott

Under denna kategori visade resultaten från propositionen att både flickor och pojkar kan utsättas för arrangerat äktenskap, tvångsäktenskap eller barnäktenskap.

Propositionen presenterar personerna som utsätts för barnäktenskapsbrott, i stor omfattning är det både unga flickor och unga pojkar med utländsk bakgrund. Äktenskapsbrottet sker i samband med resor till familjens ursprungsland. i detta fall är det både flickor och pojkar som är offer för äktenskapsbrott.

De personer som utsätts för barnäktenskapsbrott är i stor utsträckning unga flickor och pojkar med utländsk bakgrund och äktenskapen ingås inte sällan i samband med resor till familjens ursprungsland (SOU 2020: 49).

Propositionen poängterar att det är främst unga flickor och pojkar som står under vårdnadshavarens bestämmanderätt som riskerar att utsättas för äktenskap, eller en äktenskapsliknande förbindelse eller också för att könsstympas genom att föras ut ur landet. Regeringen bedömer i motsvarighet med utredningen att beslut om utreseförbud endast ska kunna meddelas för personer som är under 18 år, dvs barn.

Enligt utredningen är det främst unga personer som står under vårdnadshavarens bestämmanderätt som riskerar att bli förda ut ur landet i syfte att ingå äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse eller könsstympas. (.....) Sammantaget anser regeringen (.....) att beslut om utreseförbud endast ska kunna meddelas för barn, dvs. personer under 18 år (SOU 2020: 67).

Här nedan skilde resultaten sig mellan könen procentuellt då flickors erfarenhet visade större siffror av utsatthet än pojkarnas erfarenhet.

Propositionen presenterar en undersökning från migrationsverket som visade att en stor andel flickor som var gifta i samband med en resa utomlands för att sedan ansöka om skydd i Sverige. Det var i december år 2015 som migrationsverket fick i uppdrag att ta reda på tillgången av barn som gift sig utomlands och sedan sökt om asyl i Sverige samt behandlingen av dessa ärenden. Det framkom i rapporten att 129 flickor som hade utsätts för arrangerat äktenskap/ barnäktenskap.

I utredningens rapport *Är du gift? Utredning av handläggning av barn som är gifta när de söker skydd i Sverige (2016)* framkom att utredningen identifierade 132 barn som gifta, varav 129 flickor (SOU 2020: 27).

Uppsala kommun och Länsstyrelse i Uppsala län, har organisationen TRIS lyft upp flickors erfarenhet om hedersbrottslighet som propositionen presenterar. Denna undersökningen gjordes genom att 1063 ungdomar fick besvara ett enkätformulär, ungdomarna som besvarade frågorna gick årskurs nio i Uppsala. En av frågorna som undersökningen innehöll var om det fanns förväntningar i familjen om att vänta med sex tills giftermålet. Resultatet visade att en stor andel av flickorna var offer för dessa normer då hela 20 procent hade sådana krav på sig, dessa flickor lever ett begränsat liv då möjligheterna inte är samma för alla på grund av hedersnormer.

Finns det förväntningar i din familj eller släkt att du ska vänta med sex tills du gifter dig?" och resultatet visade att 20 procent av flickorna hade sådant krav på sig (SOU 2020: 27).

Vidare svarades i undersökningen från TRIS att en stor andel flickor kände oro över att inte själv kunna bestämma vem de vill gifta sig med, detta betyder att ett arrangerat äktenskap, tvångsäktenskap eller barnäktenskap uppstår i frågan. Vidare uppgav nästan var tredje flicka att hon inte får välja vem hon ska gifta sig med och att hon de senaste tre åren utsattes för konstant våld.

I gruppen uppgav vidare 41 procent av flickorna upplevde en oro över att inte få bestämma sin framtida partner. Nästan var tredje flicka som uppgav att hon inte får välja sin framtida partner (SOU 2020: 28).

Propositionen presenterar pojkars erfarenhet utifrån migrationsverkets uppdrag från december år 2015 där uppdraget var att ta reda på tillgången av barn som gift sig utomlands och sedan sökt om asyl i Sverige samt behandlingen av dessa ärenden. I *Är du gift?* utredningens rapport visade att pojkarna här var offer för arrangerat och tvångsäktenskap eller barnäktenskap då av 132 framkom 3 pojkar som gifta.

I utredningens rapport *Är du gift? Utredning av handläggning av barn som är gifta när de söker skydd i Sverige (2016)* framkom att utredningen identifierade 132 barn som gifta, (.....) och 3 pojkar (SOU 2020: 27).

Propositionen presenterar undersökning av TRIS där pojkarnas erfarenhet uppmärksammades, undersökningen omhändertog 1063 ungdomar som fick besvara ett enkätformulär, ungdomarna som besvarade frågorna gick årskurs nio i Uppsala. Resultatet visade att 10 procent av pojkarna var offer där begränsningarna uppstod genom kravet med att vänta med sex tills de gifter sig. Ytterligare 31 procent hade sådana begränsningar då de kände oro över att inte kunna bestämma vem de vill gifta sig med.

”Finns det förväntningar i din familj eller släkt att du ska vänta med sex tills du gifter dig?” och resultatet visade 10 procent av pojkarna hade ett sådant krav på sig. I gruppen uppgav (.....) och 31 procent av pojkarna att de upplevde en oro över att inte få bestämma sin framtida partner (SOU 2020: 28).

6.3 Hedersvåld

I denna del av propositionen visade resultatet att båda flickor och pojkar är utsatta för hedersvåld, dock skilde resultaten sig procentuellt mellan könen.

Propositionen presentera flickors erfarenhet från uppdraget som länsstyrelsen hade, uppdraget syfte var att driva stöd via samtal där rådgivning gavs till yrkesverksamma i ärenden som berör barn och vuxna som riskerar eller är i en situation där de utsätts för hedersvåld.

Statistiken visade resultat på en stor omfattning av flickor som varit utsatta och som behövde hjälp och stöd via stödtelefonen. Det framkommer dock inte vad för stöd de exakt behövde.

Under 2019 kontaktades stödtelefonen i 1 019 ärenden som sammanlagt bedömdes röra 1 054 utsatta personer. Bland de utsatta är 81 procent flickor eller kvinnor (SOU 2020: 28).

Det framkommer i propositionen från TRIS:s undersökning att flickor utsätts för olika typer av våld i hemmet där, våldet sker kontoenligt i många år.

Nästan var tredje flicka som uppgav att hon inte får välja sin framtida partner uppgav vidare att hon utsatts för flera olika former av våld vid upprepade tillfällen de senaste tre åren (SOU 2020: 28).

Regeringens proposition presenterar pojkarnas erfarenhet från länsstyrelsens uppdrag att driva stöd via samtal där rådgivning ges till yrkesverksamma i ärenden som berör barn och vuxna som riskerar eller är i en situation där de utsattes för hedersvåld. Här presenteras pojkar och eller unga män som offer för hedersbrottslighet.

Under 2019 kontaktades stödtelefonen i 1 019 ärenden som sammanlagt bedömdes röra 1 054 utsatta personer. Bland de utsatta är (.....) 14 procent pojkar eller män (SOU 2020: 29).

6.4 Könstympning

Under denna kategori lyfts bara flickornas erfarenhet av könstympning. Det framgår inte i propositionen om pojkars erfarenhet av omskärelse.

Propositionen presenterar kartläggning från socialstyrelsen om en stor andel flickor och kvinnor som är bosatta i Sverige som utsattes för könstympning, andelen ligger på 38000 flickor varav 7000 är flickor under 18 år. Här ser vi en stor omfattning av flickors erfarenhet av könstympning.

Flickor och kvinnor i Sverige som kan ha varit utsatta för könstympning – En uppskattning av antalet (2015) genom vilken det uppskattades att 38 000 flickor och kvinnor i Sverige är könstympade, varav 7 000 är under 18 år (SOU 2020: 28).

Införandet av en straffskärpningsgrund mot brott med hedersmotiv ses som något ljust i Sveriges internationella åtagande om mänskliga rättigheter, då hedersrelaterade brottsligheten innebär kränkning av de mänskliga rättigheterna. Det ses mest ljust mot barnets rättigheter och åtagande som speciellt lyfter upp frågor om heder eller våld mot kvinnor.

Den hedersrelaterade brottsligheten kan också innebära en kränkning av de mänskliga rättigheterna. Införandet av en straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv kan därför ses i ljuset av Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter, i synnerhet barnets rättigheter och åtaganden som specifikt lyfter frågor om heder eller våld mot kvinnor (SOU 2020: 32).

6.5 Pojkar som förövare

Under denna kategori visade resultatet från propositionen pojkar och unga män som brottslingar. Flickornas erfarenhet som brottslingar framkom inte i propositionen men det kan också tyda på att flickor i en hederskontext inte kan vara brottslingar.

Regeringens proposition tar upp 2019 års rapport över telefonsamtalen som presenterar pojkar/ unga män samt män som i detta fall förövare. Här presenteras pojkar/män som använder hedersbrottslighet mot flickor/kvinnor.

Av samtliga utsatta avser minst (.....) 17 procent som utsatts av sin make/före detta make eller pojkvän/före detta pojkvän (SOU 2020: 29).

7. Analys och diskussion

7.1 Analys

Resultatet jag fick fram delades i olika kategorier, patriarkala föreställningar, äktenskapsbrott, hedersvåld, könsstympning och pojkar som förövare. Resultatet som tog fram gjordes från undersökningar av olika statliga och icke-statliga organisationer som sedan samlats i regeringens proposition om ökat skydd mot hedersvåld och förtryck. I resultatet som togs fram kan vi se hur genusteorin och patriarkatet framträder i varje mening.

De patriarkala idéerna som är skapade av hedersnormer tar sig uttryck i kontroll av flickor och kvinnor som drar ut sig från begränsningar i vardagens, begränsningar som rör klädsel, umgänge och rörelsefrihet till begränsningarna i val av utbildning, äktenskap, äktenskapsskillnad och arbete. Pojkarna förväntas kontrollera sina syster och kvinnliga kusiner (SOU 2020: 24). Sociologen Walby poängterar att patriarkatet är ett system av sociala strukturer och tillämpningar i hur män dominerar över kvinnor (Walby, 1990: 20-21). Detta kan vi se i resultatet jag fick fram ur propositionen, även fastän pojkar är offer för hedersrelaterat våld och tryck så är dem fortfarande i den positionen som dominerar över flickor och kvinnorna. Vidare skriver Walby om patriarkala kulturella institutioner som innebär synen på hur en kvinna bör se ut, hur hon bör vara samt hur hon bör bete sig, beskrivas för inom olika kulturella kontexter så som utbildning (Walby, 1990: 20-21). Detta

kan även relateras till att flickor/ kvinnor är begränsade i val av utbildning som tas upp i propositionen.

Enligt Westerstrand och Jenny löper pojkarna stor risk att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Pojkarna som får i uppgift att övervaka och kontrollera sina kvinnliga anhöriga riskerar också att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck (Westerstrand, Jenny. 2017: 216–227).

Resultatet visade från propositionen att unga flickor och unga pojkar som står under vårdnadshavare är de som riskerar att utsättas för tvångsäktenskap eller könsstympning (SOU, 2020:67). Det gäller barn som har utländsk bakgrund (SOU, 2020: 49). Det menar De los Reyes att patriarkala sammansättningar kan i genusvetenskapens ingångspunkt sägs ha starkt påverka i olika samhällsstrukturer (de los Reyes, 2014: 9-30). Vårdnadshavare i det fallet dem som bestämmer över deras barn som tvingar dem ingå äktenskap eller utsättas för övergrepp.

Polisen skriver om hedersrelaterat våld och förtryck att den drabbar flickor som förlorat sin oskuld eller vid misstanke om det (Polisen, 2020-19-08). Vidare menar TRIS att hederstänkande styrs av stark oskuldsnorm. Flickan ska bevisa för alla att hon är oskuld på bröllopsnatten. Flickans kropp kontrolleras genom fysiska övergrepp, detta görs för att begränsa deras sexualitet men det handlar även om att kontrollera ifall flickan har bevarat sin oskuld innan giftermålet, det vill säga i en hederskultur är flickans sexualitet som är familjen heder (TRIS, 2020-02-12).

Professor Astrid Schlytter tar upp viktiga delar inom arrangerat äktenskap och tvångsäktenskap. Hon menar att det är oftast släkten som arrangerar äktenskapen åt paret (Schlytter, 2004: 19).

Resultatet som framkom från propositionen om andel flickor och pojkar som hade utsatts för arrangerat äktenskap eller barnäktenskapstvång visade stora antal drabbade bland flickor men även pojkar varit utsatta (SOU 2020: 27). Vidare visade resultatet från propositionen att flickor och pojkar hade förväntningar från familjen och släkten med att vänta med sex till de skulle gifta sig samt att det var stora andelar av barn som frågan berörde (SOU, 2020: 27-28). Josefsson (2005) skriver att genus är sortering mellan kvinnor och män. Beroende på könet behandlar vi människorna. En inlärningsprocess för oss är manligt och kvinnligt, något vi lär oss där samhället stärker den uppfattningen (Josefsson, H, 2005: 39). Något man lär sig i

inlärningsprocessen är att flickor inte ska ha sex innan äktenskapet, resultatet från propositionen visade förväntningarna från samhället på att flickor ska vara oskulder innan bröllopsnatten, även pojkar hade sådana krav på sig. Vidare skriver Millet (1970) att politik som sådana relationer har utgångspunkten i en maktstruktur som betyder att en grupp av människor styr en annan (Millet, 1970: 32). Det kan resultatet från propositionen klargöra, då föräldrarna ger sig själv rätten att bestämma över barnen genom att tvinga in dem i ett äktenskap.

Enligt Schlytter är skillnaden mellan arrangerad äktenskap och tvångsäktenskap påhitt då de två inte skiljer sig då det hela ligger på att flickan ska vara oskuld och att familjen eller släkten ska bestämma vem man ska gifta sig med (Schlytter, 2002: 19). Detta kan vi lätt märkas bland svaren på enkätfrågorna och telefonsamtalen från ungdomarna som känner oro över att inte få själva bestämma vem de ska gifta sig med.

Vidare skriver professor Schlytter om en studie som har sin utgångspunkt på domar av LVU där ungdomar som blivit utsatta för hedersrelaterat kontroll varav 17 ärende som rörde flickor och 11 ärende som rörde pojkar var det bara en pojke som bedömdes för att ha blivit utsatt för hederskontroll och bestraffning (Schlytter, 2009: 35-56). Vidare menar hon att pojkar har dubbel utsatthet då pojkar är drabbade av restriktioner och sanktioner från familjen och släkten ifall de inte följer hedersnormerna, dem går samtidigt emot samhällets lagar och normer om de följer hedersnormerna. (Schlytter, 2009: 35-56).

Vidare visade resultatet från propositionen att en väldigt omfattande andel flickor som är bosatta i Sverige som utsattes för könsstympning (SOU 2020: 28). Det framkom också att flickor utsätts för olika typer av våld i hemmet kontoenligt (SOU 2020: 28). Hirdman (1988) skriver att genuskontrakten är grunden för genussystemet där teorin går ut på att framställa på ett vetenskapligt sätt hur köns segregation funkar samt hur den frambringar maktskillnader (Hirdman, Y, 1988: 7). Josefsson (2005) menar beroende på kön som människor behandlas (Josefsson, H, 2005: 39). Det kan även resultatet som framkommer från propositionen om flickor erfarenhet av våld samt begränsningar i deras liv genom könsstympning antyda. Flickor stöter på maktskillnader då männen i familjen dominerar, där våld sker samt tvång för att utsattas för övergrepp.

Resultatet från propositionen poängterade att pojkar och unga män kan vara brottslingar i vissa sammanhang, brottsligheten uppstår genom att utsatta sin flickvän/ x-flickvän, fru/ före

detta fru för hedersbrottslighet (SOU 2020: 29). Det är vad precis Sylva Walby (1990) menar med att patriarkatet är ett system av sociala strukturer i hur män utnyttjar och förtrycker kvinnor. Men något som hon också poängterar är att inte alla män som befinner sig i en överordnad positionen samt att inte alla kvinnor som befinner sig i en underordnad position (Walby, 1990: 20-21). Det är fortfarande inte alla pojkar eller unga män som begår sådana brott mot sina närstående kvinnor.

Professor Schyltter hävdar att pojkar har dubbel utsatthet då pojkar är drabbade av restriktioner och sanktioner från familjen och släkten och ifall de inte följer hedersnormerna, dem går samtidigt emot samhällets lagar och normer om de följer hedersnormerna. (Schyltter, 2009: 35-56).

7.2 Diskussion

Om man tittar på helheten kan man se i propositionen om ökat skydd mot hedersrelaterat våld och förtryck att flickor och pojkar är utsatta för hedersbrott.

Flickor får uppleva mycket i en hederskultur där de mister sina grundläggande rättigheter till att leva ett normalt liv på grund alla normer om heder. Att leva normalt liv som att kunna ha på sig vilka kläder som helst, eller välja utbildningen hon vill. Flickor som lever i en hederskultur förbjuds av familjen eller släkten från att leva ett normalt liv då ryktet är familjens heder, om flickan vanhedrar familjens heder samt ryktet kan hon få hela familjen och släkten emot sig. Det är omgivningen runt om flickan som avgör om hon är en flicka som följer hedersnormerna eller inte. Inte nog med det blir flickan utfrysas från familjen och släkten och i många fall kan hon utsättas för våld i hemmet där de extremaste fallen kan leda till mord.

Hedersrelaterat våld och förtryck kan också vara i form av arrangerat äktenskap, barnäktenskap, tvångsäktenskap, äktenskapsliknande förbindelser och könsstympning. Äktenskap är i form av tvång då som en flicka får hon inte bestämma vem hon vill gifta sig med eller ens yttra sig om saken. Flickor tvingas i många fall resa till föräldrarnas hemland för att tvångsgifte sig. Hedersövergrepp kan uppstå genom fysiskt övergrepp på flickan för att se ifall hon har bevarat sin oskuld innan giftermålet, då flickans sexualitet är familjens och släktens heder, tappar hon den innan giftermålet kan konsekvenserna vara lika allvarliga där

det i många fall kan leda till mord. Tanken med dessa övergrepp är för att kunna kontrollera flickors sexualitet vilket är vanligt förekommen i en hederskultur.

Vad jag har kommit fram till i min resultatdel skilde sig inte alls från vad jag redan visste sedan innan jag forskade om ämnet för den studien. Hedersrelaterat våld och förtryck är egentligen så pass kopplad till flickor och kvinnor där vi i vår vardag får läsa och höra mycket om i båda forskning men även sociala medier som representerar våran vardag nu för tiden. Det är vanligt där man får läsa anonyma inlägg på Facebook grupper från en kluven kvinna som frågar om råd om hur hon ska ta sig tillväga i hedersrelaterade situationer.

Pojkarna lever inte heller ett normalt liv då deras uppgift hela tiden går ut på att bevara sina systrars eller nära kvinnliga släktingars heder genom att se till att dem inte vanhedra familjen. Att inte vilja gifta sig med flickan som familjen sagt att pojken ska gifta sig med utsätter honom för hedersrelaterad våld och förtryck där familjen träder in med press och våld, pojken får i detta fall inte heller yttra sig eller själv bestämma vem han vill gifta sig med dessutom som han är minderåring.

Vad jag har kommit fram till i min resultat del var överraskande då det första jag tänkte på innan jag gjorde min studie var att pojkar kan vara offer för hedersrelaterat våld och förtryck, men inte så pass omfattande, regeringens proposition om ökat skydd mot hedersbrottslighet visade att pojkarna är i princip lika utsatta som flickorna. Propositionen visade att pojkarnas och unga mäns liv är lika begränsade.

Slutligen finns det en särskild straffskärpningsgrund, straffskärpningsgrunden som trädde i kraft första juli 2020, detta betyder att brott med hedersmotiv ska ge högre straffvärde. Sedan finns det renodlade hedersbrott och under den kategorin ingår könsstympning av flickor och kvinnor, äktenskapstvång, barnäktenskap och missvisande till äktenskapsresa. Straffskärpningsgrunden mot brott med hedersmotiv är inte bara ljus för mänskliga rättigheterna utan den är viktig för frågor om heder eller våld mot kvinnor men också för barnets rättigheter.

8. Förslag på vidare forskning

Studien har lett till många intressanta resonemang och tankegångar. Eftersom forskningen kring just flickor och pojkar dvs, barn i en hederskontext är avgränsad så skulle det vara berikande och upplysande med mer forskning kring området. Eftersom kollektivet kommer före individen i en hederskultur skulle det vara intressant med mer forskning ur familj och kollektivt perspektiv för att förstå det hela.

Några tankar som vanligt dök upp vid kodningen av regeringens proposition om ökat skydd mot hedersrelaterat brottslighet är att HBTQ personer som lever i en hederskontext endast omnämns 5 gånger. Personer med funktionsnedsättning som lever i en hederskontext omnämnes 4 gånger. Dessa barn lever en annan typ av utsatthet som bör upplysas och det borde finnas mer kunskap om.

Det hade också varit intressant att sedan jämföra hur utsattheten ser ut beroende på kön bland personer med funktionsnedsättning och lyfta upp utsattheten för HBTQ personer.

9. Källförteckning

Litteratur

Ahrne, G. & Svensson, P. (2015). *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber.

Baianstovu, Runa I. (2017). *HEDER Hedersrelaterat våld, förtryck och socialt arbete*. Studentlitteratur AB Lund.

Bergström, G. & Boréus, K. (2005). *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Uppl 2. Lund: Studentlitteratur.

Bryman, A. (2008). *Samhällsvetenskapliga Metoder*. Malmö: Liber AB.

Gilje, N. & Grimen, H. (2009). *Samhällsvetenskapernas fortsättningar*. Göteborg: Diadalos.

Graneheim, U.H & Lundman, B. (2004) Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*. 24.

Hirdman, Yvonne (1988). *Genussystemet – Teoretiska funderingar kring kvinnors sociala underordning*, Rapport 23. Uppsala: Libris

Hirdman, Yvonne (2001). *Genus- om det stabilas föränderliga former*. Lund: Liber.

Johansson, Kenneth. m.fl. (2005). *HEDERSMORD, Tusen år av hederskulturer*. Historiska institutionen. Lunds Universitetet.

Josefson, Helena, (2005). *Genus- hur påverkar det dig*, Kristianstads Boktryckeri AB, Kristianstad

Makadam Ekström, Simon. (2009). *Hedersmorden och orden Berättelser om kultur, kritik och skillnad*. Stockholm: Makadam.

Millett, Kate. (1970) *Sexualpolitiken*. Stockholm. Pocky.

Rexvid, Devin & Schlytter, Astrid (2012) "*Attitydförändringar hos unga män med hederskulturella värderingar*" i Karlsson, Lis-Bodil & Piuva, Katarina (red.) *Genusperspektiv på socialt arbete*. Natur och Kultur, Stockholm.

Schlytter, Astrid (2002) *Arrangerade äktenskap/tvångsäktenskap i Sverige*. Socionomen 2002:3. Facktidskriften för kvalificerat socialt arbete.

Schlytter, Astrid (2004) *Rätten att själv få välja. Arrangerade äktenskap, kan och socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur AB.

Schlytter, Astrid m.fl. (2009) *Oskuld och heder: En undersökning av flickor och pojkar som lever under hedersrelaterad kontroll i Stockholm stad – omfattning och karaktär*. Stockholm: Stockholms stad. 35-56

Svensson, E-M. (1997). *GENUS OCH RÄTT, en problematiseringen om föreställningen om rätten*. Uppsala: Iustus Förlag

Walby, Sylvia. (1990). *Theorizing Patriarchy*. Oxford. Basil Blackwell.

Wikan, Unni. (2004). *En fråga om heder*. Stockholm: Ordfront förlag.

Åsa, Elden. (2001) "Om hon lever vill människor se mer och mer. Rykten, splittrad kvinnlighet och heder bland svenska kvinnor från Mellanöstern" *Sociologisk forskning* 38:3-4: 115-147.

Artiklar

Westerstrand, Jenny 'Kontextualiseringens svåra konst Kunskap, kön och förbindelselinjer i en förundersökning om "hedersvåld" *Sociologisk forskning* 54:3 (2017): 209–232.

Rapporter

Regeringskansliet. De los Reyes, Paulina (2014). (SOU 2014:34) *Inte bara jämställdhet: Intersektionella perspektiv på hinder och möjligheter i arbetslivet*. Delegationen för jämställdhet i arbetslivet. sid. 9-30

<https://www.regeringen.se/49baec/contentassets/5d2854cb8ddc4285af0aff0105c02540/in-te-bara-jamstallldhet---intersektionella-perspektiv-pa-hinder-och-mojligheter-i-arbetslivet-sou-201434> (Hämtad: 29 november 2020)

Regeringskansliet. Johansson, Morgan (2020). (SOU 2019/20:131). *Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet*. Regeringens proposition. Stockholm.

<https://www.regeringen.se/495873/contentassets/e3a7d739e2b444e6a24a05a2db80066a/prop-201920-131.pdf> (Hämtad: 19 november 2020)

Internetkällor

Carin Borglid. *Hedersmordet i Högsby – Fallet prövas på nytt – föräldrarna gripna*. SVT nyheter. 9-maj-2011. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/smaland/hedersmordet-i-hogsby-fallet-provas-pa-nytt-foraldrarna-gripna> (Hämtad: 24 november 2020)

Polisen. *Hedersrelaterade brott – fakta om*. 19-augusti-2020.

<https://polisen.se/lagar-och-regler/lagar-och-fakta-om-brott/hedersrelaterade-brott/> (Hämtad: 24 november 2020)

TRIS, Tjejers rätt i samhället. *Begrepp*. Uppsala.

<https://www.tris.se/utbildning-och-publikationer/begrepp> (Hämtad: 27 november 2020)